

RUIMTELIJK KWALITEITSPLAN

Zonneweide Wachtum

COLOFON

Door:	dé Erfontwikkelaar b.v. Radewijkerweg 9 7791 RJ Radewijk
Telefoonnummer	06 24 88 38 28
E-mail	herbert@erfontwikkelaar.nl
Internet	www.erfontwikkelaar.nl
Project	1721
Auteur	H. Oldehinkel
Datum laatst gewijzigd	6 november 2019
Bestandsnaam	1721-001.indd
Aantal pagina's	13

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en/of dé Erfontwikkelaar b.v.

INHOUDSOPGAVE

1	INTRODUCTIE	1
1.1.	aanleiding	1
2	BESTAANDE SITUATIE	3
2.1.	nota beeldkwaliteit buitengebied coevorden	3
2.2.	directe omgeving	5
3	RUIMTELIJK KWALITEITSPLAN	7
3.1.	initiatief in het landschap	7
3.2.	de directe omgeving	7
3.3.	de zonneakker zelf	7
3.4.	kansen natuurlijke inrichting	10
3.5.	Investering ruimtelijke kwaliteit:	10

1 INTRODUCTIE

1.1. AANLEIDING

dé Erfontwikkelaar is gevraagd een visie te geven op de inrichting van een zonneweide van ca. 9 ha in de hoek van de Oosterhesselerweg en de A37 nabij Wachtum.

Initiatiefnemer wil in deze hoek een zonnepanelenweide aanleggen. Het doel is om te komen tot een gedragen initiatief waarbij aandacht is voor de omgeving. De bestaande landschappelijke structuur van singels is hierbij de basis voor een adequate inpassing.

Een ruimtelijk plan kan voorzien in de realisatie van de zonneakker indien:

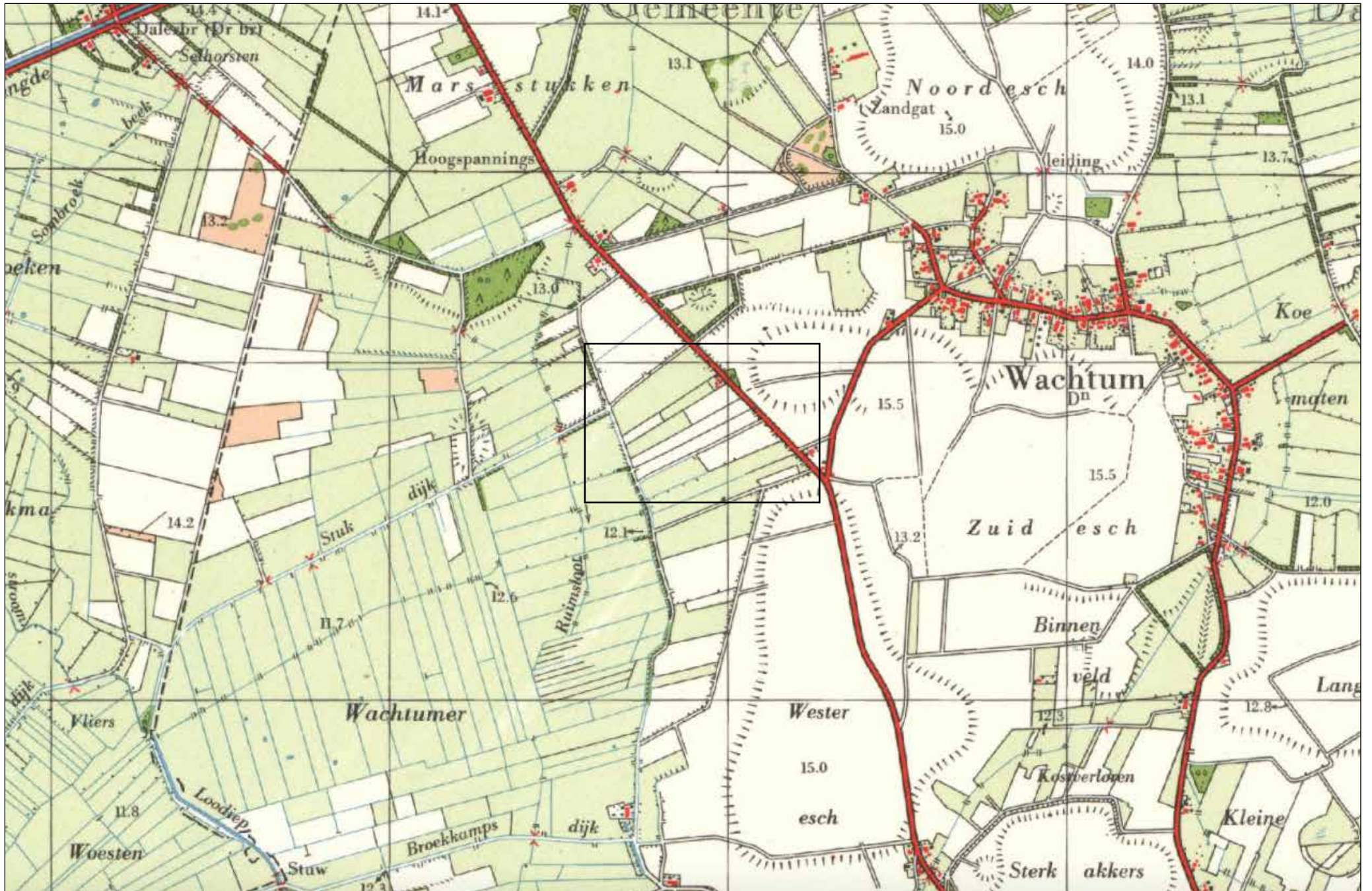
- Dit gebeurd op een wijze die passend is binnen het landschap ;
- er sprake is van een combinatie met andere functies en of sprake is van een meerwaarde voor andere provinciale doelen en belangen;
- geborgd is dat op de gebruikte locaties de installatie na gebruik verwijderd.

Het plangebied ligt in de gemeente Coevorden. Ruimtelijke ontwikkelingen als deze verlangen dus een goede landschappelijke inpassing. Ten grondslag aan dit Ruimtelijk kwaliteitsplan ligt daarom de Nota Ruimtelijke kwaliteit. Naast het beleid zijn ook de wensen en de randvoorwaarden van opdrachtgever verwerkt in een plan.

locatie plangebied

2 BESTAANDE SITUATIE

2.1. NOTA BEELDKWALITEIT BUITENGEBIED COEVORDEN

Het buitengebied van de gemeente Coevorden kent een verscheidenheid aan landschappen. Deze zijn in de loop van de tijd veranderd door menselijke in-vloed, maar de landschappelijke kwaliteiten zijn nog goed beleefbaar. Nieuwe ontwikkelingen, schaalvergroting in de landbouw en aanplant van niet inheems plantmateriaal bijvoorbeeld, kunnen deze kwaliteiten aantasten. Een goede landschappelijke inpassing is daarom van belang.

Het buitengebied is in te delen in diverse waarderingen. Het beoogde plangebied wordt aangemerkt als niet cultuurhistorisch waardevol. Hierin wordt enkel een goede landschappelijke inpassing verwacht.

Het landschap van Coevorden is op basis van de ontstaansgeschiedenis ingedeeld in een aantal verschillende landschapstypen. De belangrijkste kenmerken van de landschapstypen en hun ontstaanswijze zijn nog herkenbaar in het landschap aanwezig. De volgende landschapstypen worden onderscheiden:

- het essenlandschap
- het beekdallandschap
- het ontginningenlandschap
- de randveenontginning

Het plangebied valt in het landschapstype **Beekdal** (zie afbeelding). De beekdalcomplexen zijn ontstaan door de ontginning van de beekdalgebieden. Deze natte gronden zijn vanuit de hoger gelegen

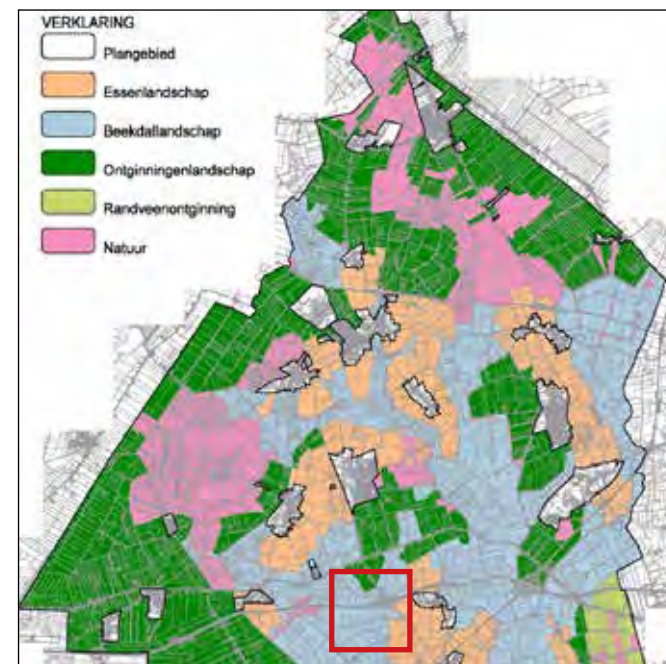
en droogste delen ontgonnen. De natte gronden werden vooral gebruikt als hooi- en weilanden vanwege de hoge grondwaterstand en de kans op overstromingen. De overstromingen, waarbij sediment werd afgezet, zorgden voor een natuurlijke bemesting van de gronden. De hogere delen van het beekdallandschap waren droger, hier is de verkaveling dan ook grootschaliger. Hier zijn grote blokvormige of rechthoekige kavels te zien. Er staat weinig tot geen beplanting, dus het gebied heeft een open karakter. De beek werd van de velden gescheiden door grenswallen. Later werden dwarswallen (met beplanting) loodrecht op de beek aangelegd.

In de natte delen kon vaak worden volstaan met een sloot als veekeuring. Tegenwoordig zijn de lage en natte delen nog te herkennen aan de verkaveling haaks op de beek (opstreckende verkaveling), met beplantingsstroken op de kavelgrenzen. In deze gebieden heeft ook al regelmatig natuurontwikkeling plaatsgevonden waarbij de beken weer de ruimte hebben gekregen om te meanderen.

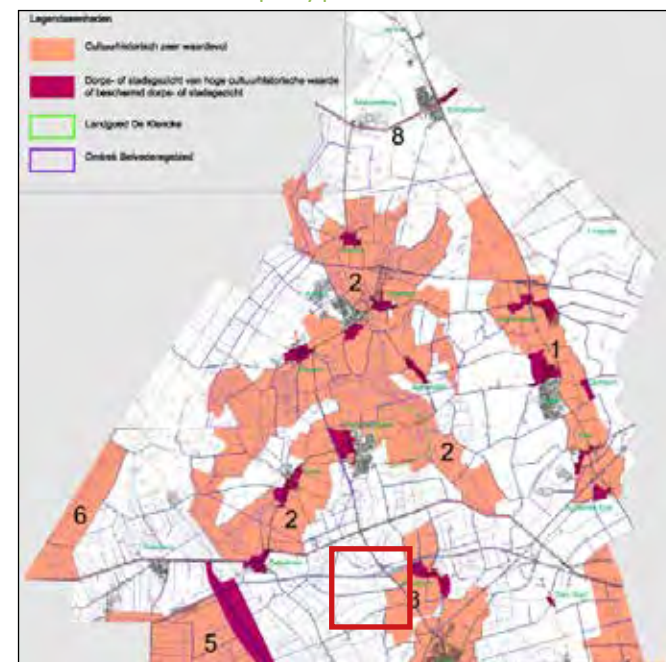
De vegetatietypes variëren. Deze hangen samen met de waterstand. In sommige delen van de beekdalen zijn moerasachtige omstandigheden en bijbehorende vegetatie ontstaan, in andere delen komen planten voor die drogere omstandigheden vragen, maar ook goed natte omstandigheden verdragen.

Beplanting staat langs de wegen als wegbegeleidende beplanting (bomen-rijen). De erven met bebouwing zijn voornamelijk gesitueerd langs de wegen, waarbij de voorzijde van het erf op de weg is gericht. Op deze percelen staat vaak erfbeplanting.

De hogere delen van het beekdallandschap grenzen meestal aan de essen-complexen. Niet overal is de overgang van hoog naar laag nog even goed te zien, of is tot aan de beek het gebied zodanig ontgonnen en ontwaterd dat tot vlakbij de beek akkerbouw mogelijk is. Op de hierna volgende luchtfoto's is te zien dat het onderscheid niet overal meer oorspronkelijk is.

landchapstypen nota beeldkwaliteit

waardering cultuurhistorische waarde

Ambities beekdallandschap.

Kenmerk van het beekdallandschap is het ontbreken van bebouwing. Slechts sporadisch, vaak op de hogere delen komt van oudsher bebouwing voor. Vanwege het overstromingsrisico was het beekdal niet geschikt voor bebouwing. Relatief veel bebouwing is daarom naorlogs. Deze bebouwing ligt vaak verspreid en is opgenomen in kleine bosjes of het gebied heeft meer het karakter van een ontginningslandschap met lintbebouwing aan de weg. Door ruilverkaveling zijn veel waterlopen gekanaliseerd en is het waterpeil onder controle gekomen. Tegenwoordig wordt het oorspronkelijke verloop van veel beken weer hersteld.

- Openheid rondom de beek behouden / creëren
- Waar mogelijk door natuurontwikkeling beekdal versterken
- Karakteristieke verkavelingspatroon als uitgangspunt nemen
- Gradiënten naar de hogere gronden behouden
- Op hogere delen halfopen landschap versterken (afwisseling openheid en singels)
- Zichtlijnen van en naar beekdal behouden.

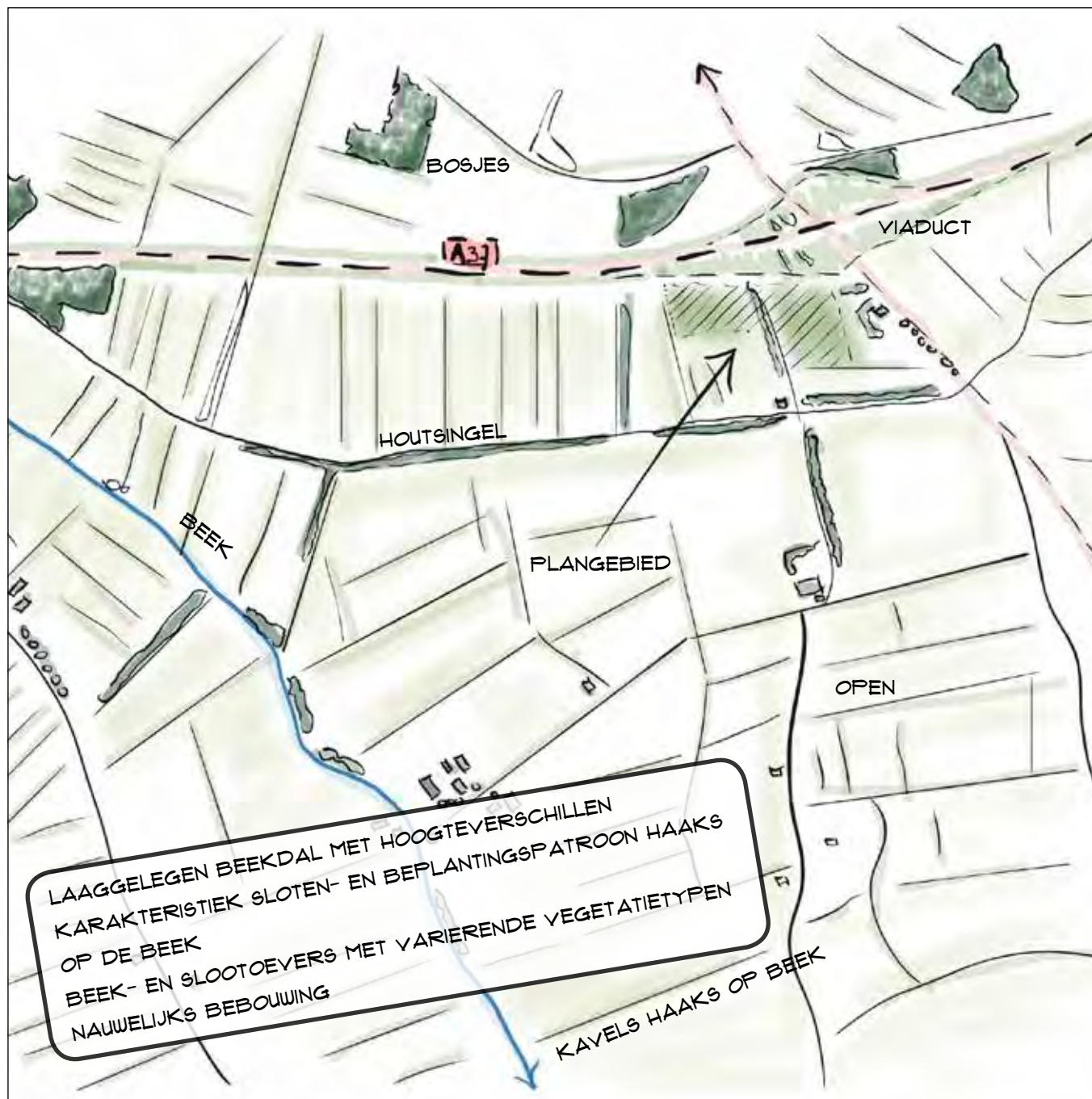
Uitgangspunten:

- Onregelmatige blok- of strookverkaveling
- Hogere beplanting rondom kavelgrenzen (1e en 2e orde).
Indien aanwezig aansluiten op doorgaande beplantingslijnen haaks op het verloop van de beek. Indien meerdere lijnen (beek en beplantingen) voorkomen, dan aansluiten op de belangrijkste / meest overheersende.

Sortiment beplanting:

Boomvormers: Zomereik, Wintereik, Berk, Zoete kers, Es

Struivormers: Gelderse roos, Vuilboom, Sleedoorn, Veldesdoorn, Hulst, Hazelaar, Krentenboompje, Vlier

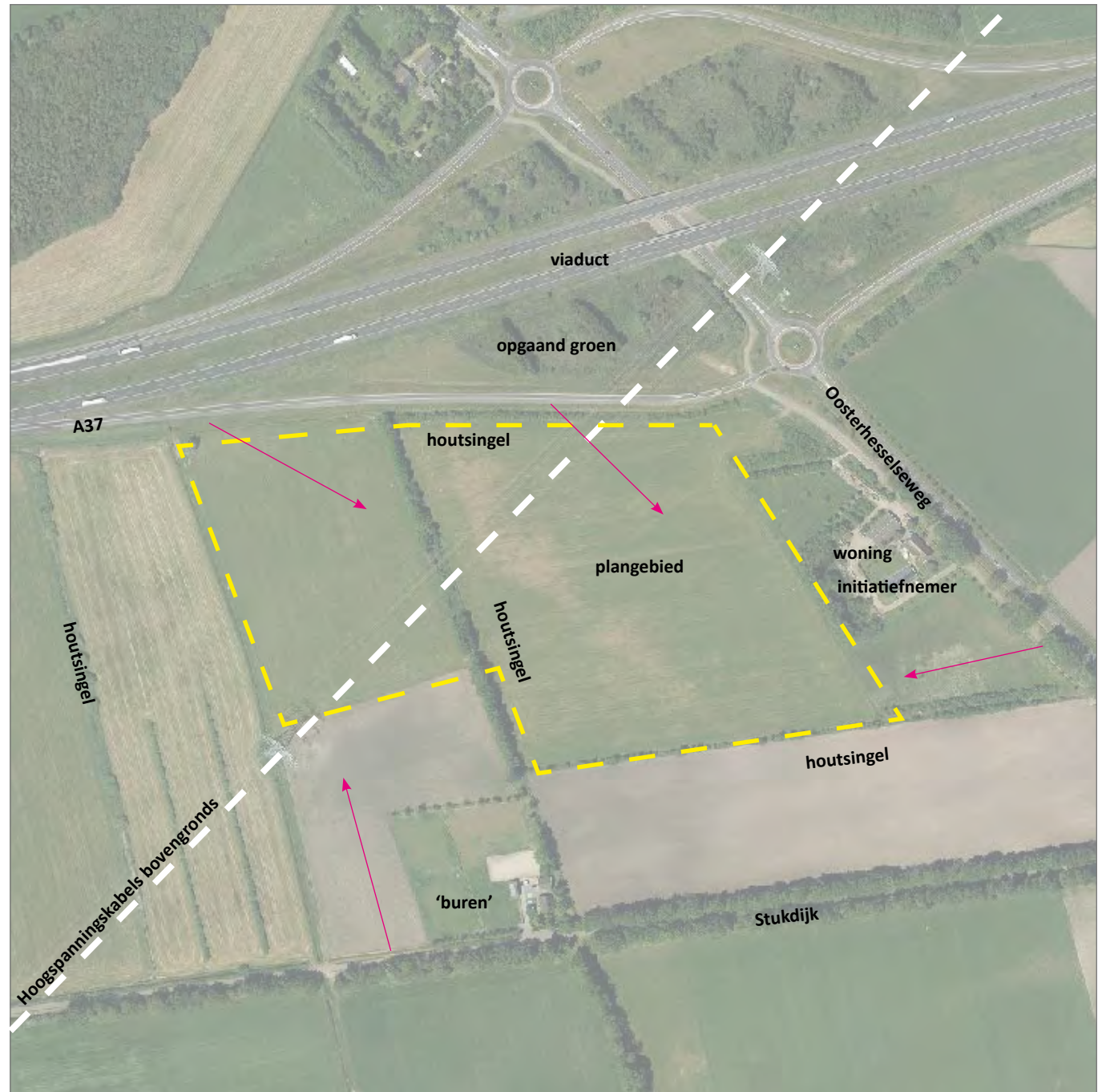
2.2. DIRECTE OMGEVING

Het plangebied ligt in de hoek van de N36 en de Oosterhesselseweg. Rondom het gebied staat naast de woning van initiatiefnemer slechts een woning ten zuiden van het gebied. Ten noorden van het plangebied ligt een viaduct. Mede door deze verhoging in het landschap met begeleidende beplanting is er vanuit het noorden geen zicht op het plangebied. Enkel vanaf de afrit is er zicht op het perceel.

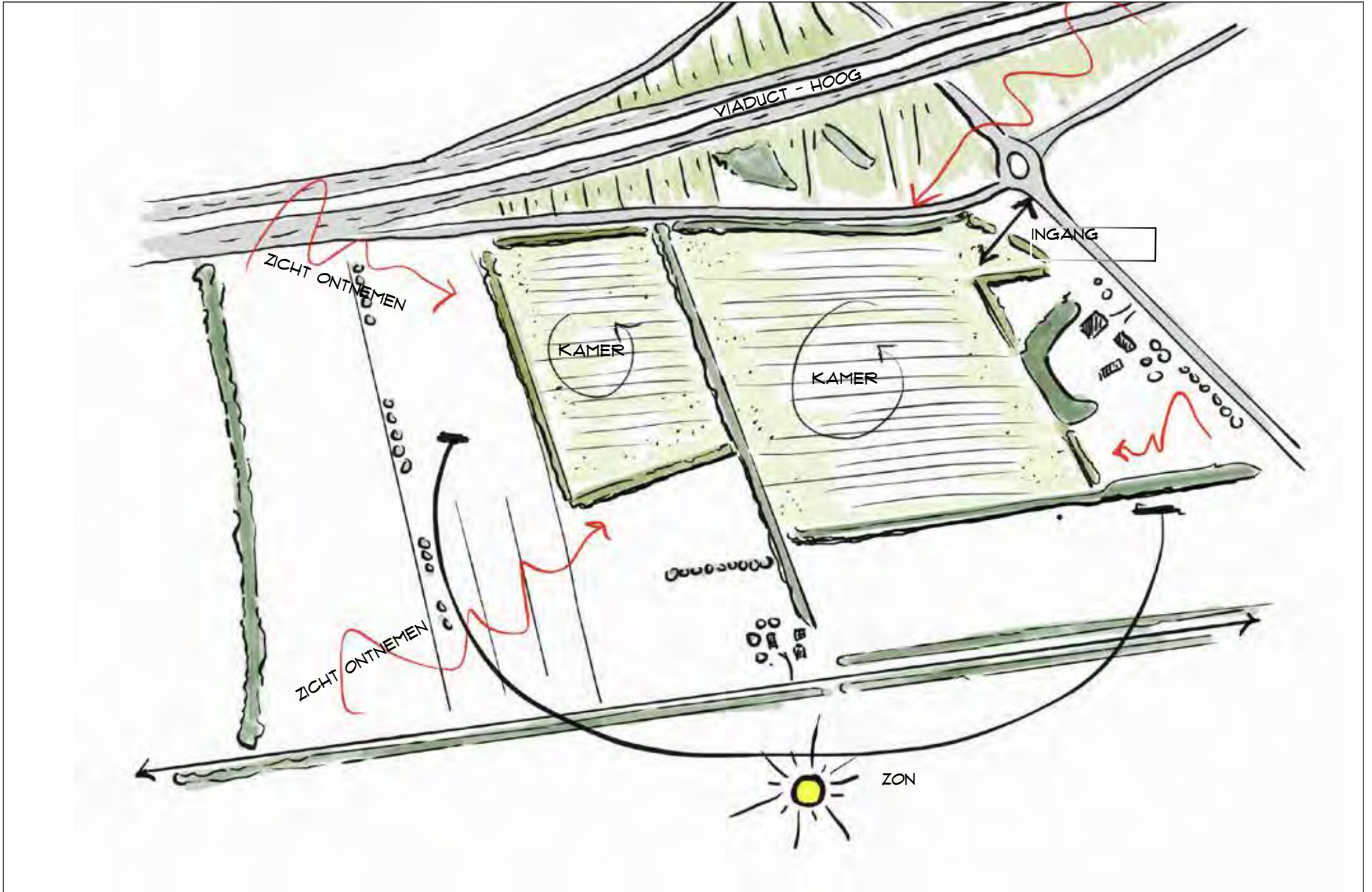
Ten westen van de beoogde locatie ligt het erf van initiatiefnemer. Dit erf kent veel groen op en nabij het erf. Het sluit het plangebied aan de westzijde af. Ook aan de zuidzijde is opgaande beplanting aanwezig op de randen van de perceelsgrenzen en langs wegbeplanting langs de Stukdijk. Op de volgende pagina is weergegeven waar er zicht op het plangebied is.

Belangrijkste ruimtelijke kenmerken:

- veel opgaande beplanting op perceelsgrenzen;
- viaduct en snelweg ten noorden van het gebied;
- het plangebied is onderdeel van het beekdal, de oorspronkelijke verkaveling is nog herkenbaar;
- aan de westzijde ligt een erf met veel gebiedseigen groen;
- hoogspanningsmasten in het plangebied;
- de kavelrichting is haaks op de beek, de verkaveling was van oorsprong van oost naar west;
- het gebied wordt ontsloten op Oosterhesselseweg.

3 RUIMTELIJK KWALITEITSPLAN

Uitgangspunten initiatiefnemer:

- aanleg zonneweide van ca. 9 ha
- zuidopstelling zonnepanelen;
- onder de panelen wordt middels verschraling de natuurwaarde van het beekdal verhoogd;
- ontsluiting op de Oosterhesselseweg.

Uitgangspunten gemeente:

- landschappelijke goed inpassen van het geheel;
- uitgangspunten inrichting moeten aansluiten op het landschap, de plek moet logisch zijn en aansluiten op bestaande functies in de nabije omgeving.

Om de zonneakker goed in te passen worden de volgende onderdelen omschreven (macro-micro):

- initiatief in het landschap;
- de directe omgeving;
- de zonneakker zelf.

3.1. INITIATIEF IN HET LANDSCHAP

'Op het landschapsniveau is het vooral relevant om de omvang van een zonneveld af te stemmen op de maat en schaal van het landschap. Het gaat daarbij om het vinden van het optimum op basis van het principe van 'schaal bij schaal'. Dit is afhankelijk van de aard van het omliggende landschap.'

Binnen het landschap is met name de diversiteit tussen open en gesloten relevant. **Daarbij kenmerkt het landschap zich van oorsprong door een 'ingericht' geheel van kavellijnen haaks op de beek en met name beplanting langs perceelsgrenzen en op erven**

en langs wegen. Ook het plangebied is een open 'kamer' tussen het hoger gelegen viaduct en de beplanting op erven of langs de perceelsgrenzen. Daarbij valt op te merken dat het een gebied is waar maar twee erven staan. Met de aanleg van de snelweg is de kenmerkende structuur grotendeels verdwenen. Wel is het typische verschil van singels (enkel struikvormers of singels met boomvormers) behouden gebleven. Dit is een kwaliteit van het gebied. De oorspronkelijke kavelrichting haaks op de beek is wel verdwenen.

3.2. DE DIRECTE OMGEVING

Kijkend naar het type landschap, dan past beslotenheid op deze plek. Het gebied wordt aan de zuid oost zijde afgeschermd door bestaande groenstructuren. Enkel vanaf de noordzijde (afslag) is de weide zichtbaar al staat directe bebouwing niet in de nabijheid. Van oorsprong was het landschap kleinschaliger door de verschillende beplantingen langs de perceelsgrenzen. (hakhout) **Aan de zuidzijde van het veld komt deze beplanting in overleg met de omwonenden op een grondwal aangeplant.** Ten oosten (daar waar nu het erf gelegen is) was droger en nog lange tijd 'veld'.

De zonneakker wordt ontsloten middels één bestaande inrit op de Oosterhesselseweg. Daarbij is rekening gehouden met een veilige ontsluiting. Bestaande beplantingen kunnen behouden blijven. Middels aanvullende beplantingen wordt de oorspronkelijke structuur en diversiteit versterkt. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in houtsingels (met boomvormers) in oost west richting, en singels met enkel struikvormers in noord- zuidrichting. (hakhout) Middels de beplanting wordt het gebied opgedeeld in twee compartimenten.

3.3. DE ZONNEAKKER ZELF

De zonnepanelen zullen bestaan uit stalen frames met daarop de panelen. De hoogte van deze panelen is maximaal 2,2 meter. De minder fraaie zijden van de panelen worden daarom afgeschermd met een houtwal. Deze wordt maximaal 15-20 meter hoog zodat het

zicht op de panelen ontnomen wordt. De transformatiestations staat direct nabij de ingang. Deze zullen niet te zien zijn door de aanplant van de houtsingel aan de noordzijde. Enige massa wordt hiermee verzacht. De transformatoren in het veld zullen tussen de panelen komen. Zo vallen ze zo min mogelijk op. De posties zijn bepaald a.d.v. archeologisch onderzoek. Alle bouwkundige elementen worden in een gedekte zwarte kleurstelling uitgevoerd om zo min mogelijk op te vallen. Vanuit veiligheid moet het terrein geheel af te sluiten zijn. Dit zal gedaan worden middels een sober nader te bepalen hekwerk rondom het veld. Deze wordt naast de panelen geplaatst zodat er tussen de beplanting en het hekwerk een zone met bloemenrijk grasland ontstaat.. Door de ingeklemde ligging van de twee velden en de aanwezigheid van het viaduct met beplanting zullen de panelen geen grote impact op de omgeving kennen. Bestaande sloten kunnen behouden blijven en zorgen voor de gewenste biodiversiteit in het gebied.

DE ONDERDELEN BIJ INRICHTING:

- EXTENSIEF GRAS ONDER PANELEN (CA. 11 HA)
- STROKEN VAN MINIMAAL 4 METER KORT GRAS VOOR DE BEREIKBAARHEID NAAR DE PANELEN;
- AANPLANT HOUTSINGELS IN DE OOST-WEST RICHTING (TOTAAL CA. 366 M) TER AFSCHERMING
- AANPLANT SINGELS MET STRUWEL IN NOORD-ZUID RICHTING (CA. 355 M) TER VERZACHTING
- OMVORMEN BESTAANDE HOUTSINGEL NAAR EEN STRUWEL (CA. 275 M)
- CA. 2 HA KRUIDENRIJK GRASLAND
- ZUIDGERICHTE PANELEN VAN CA. 2,2 METER HOOG
- TRANSFORMATIEKASTEN IN RITME PANELEN
- ALLE VOORZIENINGEN IN EEN GEDEKTE KLEURSTELLING VAN NIET GLIMMENDE MATERIALEN.

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING ZONNEVEIDE WACHTUM

de Erfontwikkelaar laat plannen groeien
www.erfontwikkelaar.nl t +31 (0) 24 45 35 25

tekeningsno	formaat	datum	project
I (B)	A3	6 nov. 2019	I72I
versie	schaal	door	bestand
10	1 : 3000	herbert	I72I-elp-l-vwx

Legenda

1. Bestaand groen	5. Aanplant hakhoutsingel (5 meter breed)	9. Aanplant hakhoutsingel (5 meter breed) op grondwal van 1,9 meter hoog en 5 meter breed (dit in overleg met de omwonenden)
2. Bestaande singel omvormen naar struweel	6. Aanplant struweel (5 meter breed)	10. Kruidenrijk grasland (inzaaien en verschralen)
3. Hekwerk	7. Transformator	
4. Panelenveld met daaronder extensief gras	8. Entree	

tekeningnummer
1 | 3 |
versie
1 | 0

formaat
a3
schaal
1 : 1500

datum
6 nov. 2019
door
herbert

project
I72 |
bestand
I72-elp-lvwx

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING ZONNEVEIDE WACHTUM

de Erfontwikkelaar laat plannen groeien
www.erfontwikkelaar.nl tsmr. 06 24 48 38 28

3.4. KANSEN NATUURLIJKE INRICHTING

Middels ruig gras wordt een stevige impuls gegeven aan de biodiversiteit in het gebied.

De omzetting van de landbouw naar een natuurvriendelijke inrichting, met zonnepanelen, landschapselementen en extensief gebruik zal bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit. Veel diersoorten zullen extra profiteren indien een combinatie van maatregelen plaatsvindt.

Kruidenrijke zoom

Rondom het panelenveld (tussen de randbeplanting en de panelen) komt een zoom van kruidenrijkgrasland. Het gaat hier om ca. 2 ha. Om een goed resultaat te krijgen zal het geheel ingezaaid moeten worden met bijvoorbeeld een G1 mengsel (kruidenrijk grasland) van de Cruydhoeck.

Zode onderploegen en minimaal bewerken. Vervolgens inzaaien (2 gr/m².) Maaien in mei en in augustus. Maaisel afvoeren.

Eindbeeld is een bloemenrijk grasland met onder andere: Barbarakruid, Groot streepzaad, Glad walstro, Brunel, Scherpe boterbloem of Kleine ratelaar

Kruidenrijke bosrandvegetatie

Er is voor een zuidopstelling van de zonnepanelen gekozen omdat hieronder dan een schraal grasland kan ontstaan. Door de beschaduwing door zonnepanelen ontstaat geen zonnig grasland, maar een licht beschaduwde situatie te vergelijken met een bosrand. Er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt, en geen meststoffen aangevoerd. Het terrein wordt geschikt gemaakt voor beweiding door schapen. De grond is gecertificeerd voor biologische

veeteelt en kan dan zo gehandhaafd blijven. Dit kan een groeiplaats bieden voor zoom- en bosrand planten zoals dagkoekoeksbloem, look-zonder-look, hengel, grasklokje, echte gulden-roede en grote muur. De bloemrijkdom kan door volgende maatregelen verder vergroot worden:

- extensieve begrazing, met een veedichtheid die graskruidenproductie niet volledig weggraast. Overweging kan ook zijn (in delen van de zonnenvelden) in het voorjaar geen begrazing toe te laten;
- schaars begroeide plekken als microhabitat ;
- tussen de panelen ontstaan schaars begroeide plekken, en kale plekken onder de panelen. Verschillende soorten amfibieën, reptielen, bijen en dagvlindersoorten hebben hier baat bij als zonneplaats of nestplaats.

Aanleg van houtsingels en struweel

Aanleg van houtsingels en struweel zal moeten bestaan uit de soorten die beschreven staan in de nota beeldkwaliteit buitengebied Coevorden:

Boomvormers: Zomereik, Wintereik, Berk, Zoete kers , Es
Struikvormers: Geldersche roos, Vuilboom, Sleedoorn, Veldesdoorn, Hulst, Hazelaar, Krentenboompje, Vlier (zie beplantingsplan op pagina 10)

Door struiken in groepjes aan te planten kan een mooie afscherming naar het oosten ontstaan. Dit levert goed leefgebied op voor struweelvogels zoals grauwe klauwier, geelgors en grasmus, das, vlinders van bosranden, amfibieën en reptielen.

3.5. INVESTERING RUIMTELIJKE KWALITEIT:

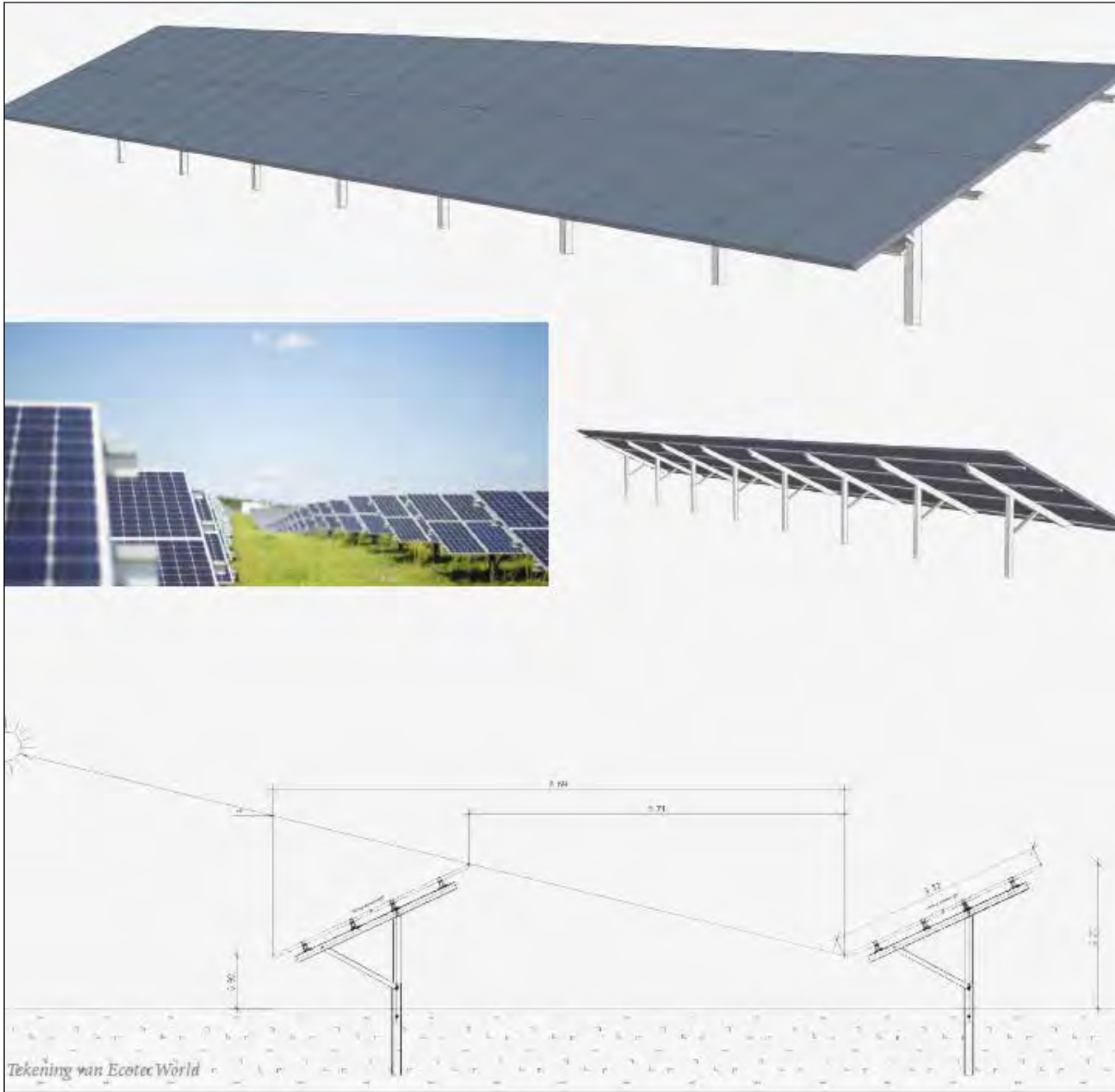
- zuidopstelling panelen maakt kruidenrijke bosrandvegetatie

mogelijk;

- beperkt zicht op het hekwerk, deze wordt in een donkere kleurstelling uitgevoerd;
- transformatoren of ander kleine bouwkundige voorzieningen worden in een gedekte kleurstelling (niet glimmend) uitgevoerd;
- struweel/houtsingels om het veld deels af te schermen vanaf de zijkant (minder fraaie zijde) en om de natuurwaarde voor met name de vogels te vergroten;
- zoom van kruidenrijk grasland (ca. 2 ha) rondom panelenvelden tussen struweel en hekwerk;
- in overleg met de omwonenden de aanleg van een grondwal van 1,9 meter hoog en 5 meter breed.

referentie struweel

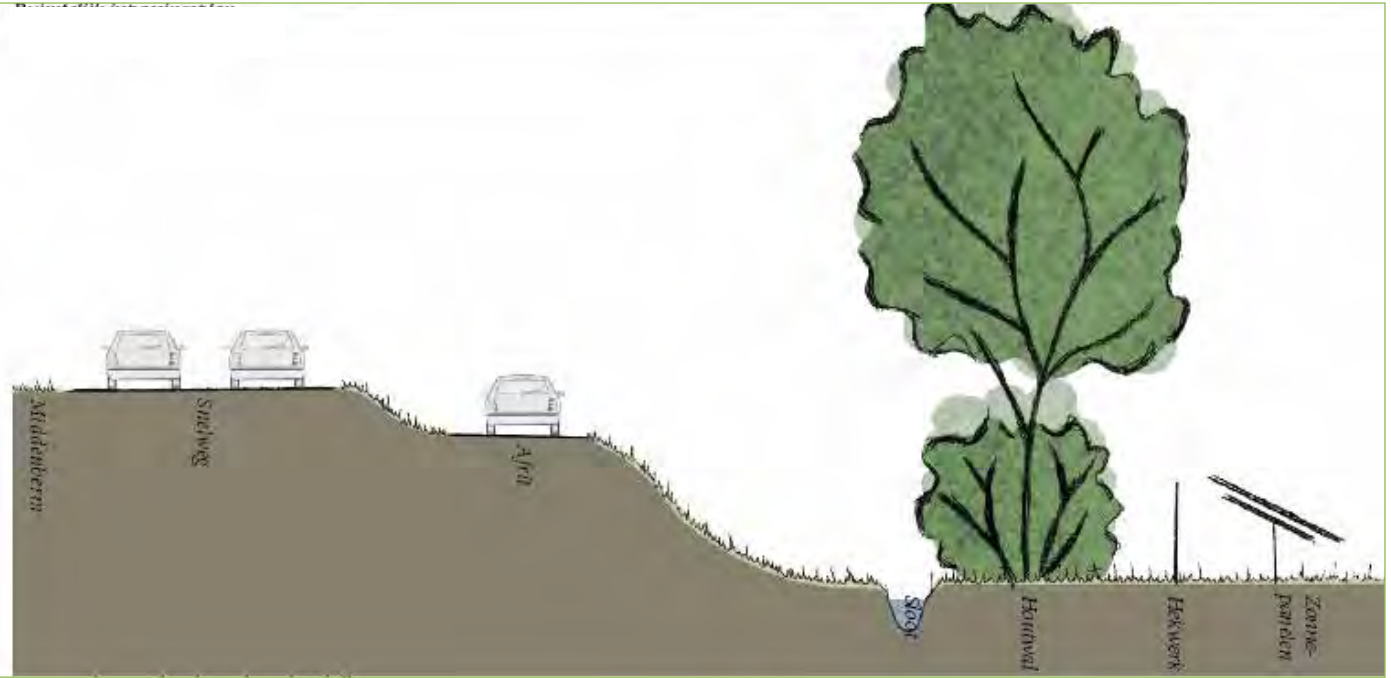
referentie hekwerk

referentie transformator

referentie panelen

laat plannen groeien

DE
ERF
ONTWIKKELAAR

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING ZONNEWEIDE WACHTUM

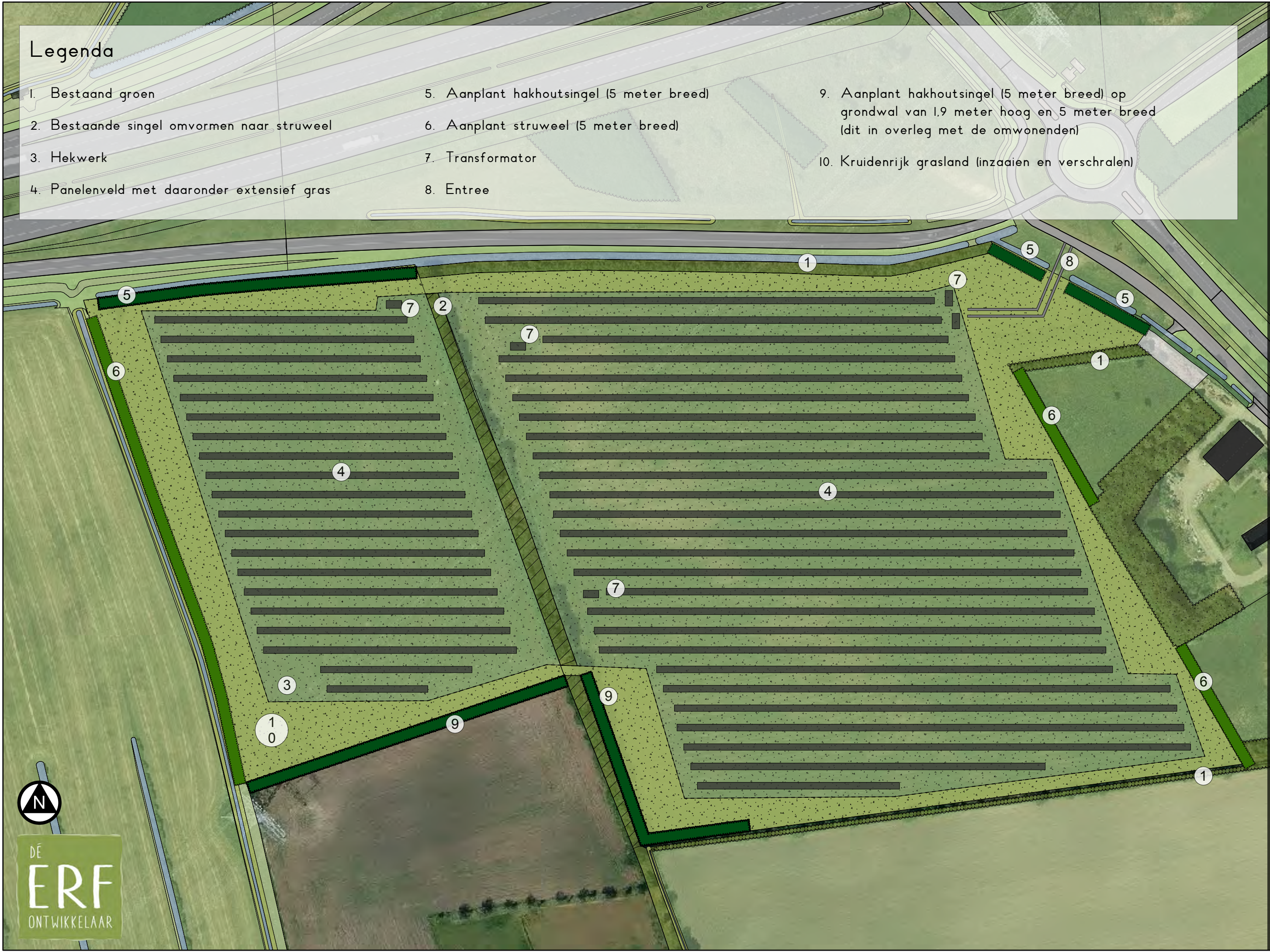
tekeningno	1 (3)	formaat	a3	datum	6 nov. 2019	project	1721
versie	1.0	schaal	1 : 3000	door	herbert	bestand	1721-eip-lvwk

dé Erfontwikkelaar laat plannen groeien
www.erfontwikkelaar.nl telnr. 06 24 88 38 28

Legenda

- 1. Bestaand groen
- 2. Bestaande singel omvormen naar struweel
- 3. Hekwerk
- 4. Panelenveld met daaronder extensief gras
- 5. Aanplant hakhoutsingel (5 meter breed)
- 6. Aanplant struweel (5 meter breed)
- 7. Transformator
- 8. Entree
- 9. Aanplant hakhoutsingel (5 meter breed) op grondwal van 1,9 meter hoog en 5 meter breed (dit in overleg met de omwonenden)
- 10. Kruidenrijk grasland (inzaaien en verschralen)

Legenda

1. Bestaande singel omvormen naar struweel:

Boomvormers kappen en opgaande beplanting in 3 jaar afzetten

Plekken doorplanten met de volgende soorten:

Viburnum opulus - Geldersche roos 25%

Prunus spinosa - Sleedoorn 25%

Acer campester - Veldesdoorn 25%

Rhamnus frangula - Vuilboom 25%

Aanplantmaat 80-100 aanplanten in groepen van 5

Plantafstand max. 1 meter

2. Aanplant hakhoutsingel (5 meter breed)

Quercus robur - 10%

Betula pendula - 15%

Amelanchier lamarckii - Am. krentenboompje 15%

Corylus avallana - Hazelaar 10%

Viburnum opulus - Geldersche roos 20%

Prunus spinosa - Sleedoorn 10%

Acer campester - Veldesdoorn 10%

Rhamnus frangula - Vuilboom 10%

Aanplantmaat 80-100 aanplanten in groepen van 5

Plantafstand max. 1 meter

3. Aanplant struweel (5 meter breed) op grondlichaam van 1,9 m hoog en 5 meter breed bestaande uit:

Amelanchier lamarckii - Am. krentenboompje 15%

Corylus avallana - Hazelaar 10%

Viburnum opulus - Geldersche roos 25%

Prunus spinosa - Sleedoorn 25%

Acer campester - Veldesdoorn 15%

Rhamnus frangula - Vuilboom 10%

Aanplantmaat 80-100 aanplanten in groepen van 5

Plantafstand max. 1 meter

4. Aanplant struweel (5 meter breed) bestaande uit:

Amelanchier lamarckii - Am. krentenboompje 15%

Corylus avallana - Hazelaar 10%

Viburnum opulus - Geldersche roos 25%

Prunus spinosa - Sleedoorn 25%

Acer campester - Veldesdoorn 15%

Rhamnus frangula - Vuilboom 10%

Aanplantmaat 80-100 aanplanten in groepen van 5

Plantafstand max. 1 meter

